

ლიტერატურული გაზეთი

№80 3 აგვისტო - 6 სექტემბერი 2012

ბამოლის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

ვახტანგ ჯავახიძე

ვახტანგ მეფე ღმერთს უყვარდა

მე ვარ ვახტანგ არამეფე,
მე ვარ ვახტანგ მეათასე,
მე არასდროს გამიფენენ ხალიჩებს და ფიანდაზებს,
მაგრამ ვერკი შემაყოფნებს ხვიარა და ზეხვიარა, –
რაც არ უნდა იყოს, მაინც ექვსი მეფის სეხნია ვარ.
სული ჩემი მოლოდინის მეცამეტე საკანშია
და მეშვიდე – მხოლოდ ერთხელ დამესიზმრა – ვაკანსია.
თუ ჩემს საკარმიდამოში რომელიმე ჩავა ხიპი,
თუნდაც ჩვენებური იყოს, მაინც შევეჯავახები.
სიგელები მაქეზებენ – პაპის გადამალულები, –
უკან უნდა დავიბრუნო საჯავახოს მამულები.
არც შენ უნდა დაგივინყო, მშობლიურ ჯავახეთო,
მერე სახლში დავბრუნდე და სარკეებში ჩავიხედო.
მინდა ციდან რეკვასავით ჩამომესმას: ვივატ, ვახო! –
უფალს თავი შევაყვარო და ცოტახანს ვივახვახო.

IV-V

„რიტას სათამაშო ცხენი“ დეტექტიური პოემა. უფრო მართალი რომ ვიყო, ეს არის დეტექტიური ესე პოემის შესახებ, რომელიც ვერაფრით დავწერე. როგორც იცით, წაუკითხავ წიგნებს და დაუნერე ტექსტებს შურისძიება შეუძლიათ. ამიტომაც, მე, როგორც მშიშარა ადამიანმა, ვერ მივატოვე შუა გზაში ეს პოემა და მასზე დავწერე ეს ნახევრადრონიული ტექსტი, რომლის ჟანრის გარკვევა თქვენთვის მომინდვია.

პაატა შამუგია

რიტას სათამაშო ცხენი

დეტექტიური პოემა სამი გვამით, ორი ავტორით და პირქუში გამომძიებლით

(ფრაგმენტები)

მე თანახმა ვარ, ბალახებმა გამოთქვან ჩემი სხეული ქარში,
გამოთქვან მწვანედ, ან ყავისფრად,
წელიწადის დროთა შესაბამისად
ამოთქვან ლექსივით, ეპოსივით,
პეპელასავით მსუბუქმა ალიტერაციებმა
იფარფატონ შედედებული სინტაქსის თავზე.

VII

შორენა ბერელიძე ჟენო — ჩემი ხაზიკა

ივე კუთხეში, როგორი სისწრაფითაც შეუძლიათ, მიბობდებიან და გაყურდებიან. ერთხელ გამოვდივარ ოთახიდან და ვხედავ, ჟენოს კარის წინ ექვსივე კუ ფეხებანული ზურგზე წევს.
— ჟენია დეიდა, ჟენია დეიდა, კუებს რა

მოს) ძილს ვერ დაგიფრთხობს; მაგრამ...
— ა, შე პარაზიტო შენა, ისევე აქ დაჯექი? — დაუნყებს ჩხუბს მობუზულ ვარიას ჯერ კიდევ თმადაუვარცხნელი ჟენო და სამუშაო საათებში ჩემი მალვიძარას მართული ენთუზიაზმი წყალში იყრება...

ბას ასე ადვილად რომ ავუღე ალლო...
...აი, ჩემს შვილთან ერთად მოვედი; სულ პატარა იყო ეს ტრაგედია რომ მოხდა, მაგრამ ისე ჩაიზარდა მის ერთბუნო ტვინში ტკივილიანი და თან უცნაურად საშიში ამბავი, რომ კარგა ხანს მანქანის ხმაზე არ იცოდა სად დამალულიყო... ახლა საფლავზე მოვიდა და ზამბახები მოგიტანა; სანთელს მონდომებით გინთებს და გაუცნობიერებლად პირჯვარს იწერს, მერე ადგილს მითმობს, შენთან უფრო ახლოს რომ მოვიდე და გვერდით, ყვავილებში ჯდება... სველ ტილოს ფრთხილად ვუსვამ სურათს და ნუთით დაკარგულ გამოსახულებას ველი; ველი, რომ მოგიყვებ, რა ძნელი ყოფილა, მართლაც, ცხოვრება, რა ძნელი და რა ტკბილი; როგორ გაიქროლა წლებმა, როგორ შეიცვალა შენი შვილის გარეგნობასა და სულში ბევრი რამ; შენ კი... შენ ისევე ახალგაზრდა იცქირები ტკბილად, გულიანად, თბილად, ისე თბილად, რომ შენი წილი შავი მარმარილოც სხვანაირი მზით და შუქით იფერება... სულ მალე თანატოლები გავხდებით, საერთო და სასაუბროც, ალბათ, მეტი გვექნება, გრძელი და შფოთიანი წლით დაღლილი რომ გამოვექცევი ხოლმე ქალაქის აურზაურს, მოვალ აქ, ამ შენს პატარა კარმიდამოში და, როგორც უნინ, ლაპარაკით გულს მოვიჯვრებ...

პატარა, ასანთის კოლოფის ოდენა ოთახში სიბნელეა. კარის გვერდით ამოყვანილი ერთადერთი ფანჯარა ვერაფერს ცვლის, დილის მზე (ძალიანაც რომ მოინდომოს) ძილს ვერ დაგიფრთხობს; მაგრამ მიზეზთა და მიზეზთა გამო დილის ტკბილ ძილს მაინც ვერა და ვერ გამოაცხობ (ამაზე ქვემოთ)... ეს ოთახი ჩემი ე.წ. ხაზიკის სახლის დანამატს წარმოადგენს...

ოთახიდან ცემენტისგან ეზოში გამოდის, ეზოც ისე პატარაა, როგორც „ჩემი საბრძანებელი“, თუმცა ეზოს მოცულობითი სიმცირე სულაც არ უშლის ხელს ჟენოს (ასე ვეძახით ჩემს ხაზიკას) ერთმანეთის გვერდიგვერდ მეგობრულად აცხოვროს ორი არცთუ მსუქანი ძალი: ვეფხო და ჯერი, ექვსი კუ, ერთიც ნაზი რხევით მოსიარულე ფისუნია და ოთხიოდ მოჩიტული ვარია...

გათენდება თუ არა:
— ა, შე პარაზიტო შენა, ისევე აქ დაჯექი? — დაუნყებს ჩხუბს მობუზულ ვარიას ჯერ კიდევ თმადაუვარცხნელი ჟენო და სამუშაო საათებში ჩემი მალვიძარას მართული ენთუზიაზმი წყალში იყრება.

— რა ჯანდაბა არ გასვენებთ? ხორბალიც გიყრიათ და სიმინდიც, თქვე ამოსაწყვეტებო, თქვენა! — ახლა სხვა ვარიებს მიდგება და დანანებით გადახედავს ერთს — დაკოჭლებულს. რა ქნას, განა უნდოდა, მაგრამ გუშინ გაბრაზებულ გულზე, როგორც იტყვიან, ვარიას წვრილი ფეხი ხელზე შემოემტვრა, მერე კი მთელი დღე ფეხმოტეხილ ვარიას შეწუხებული სახით ხელში აყვანილი დაატარებდა...

გაიგონებენ თუ არა ჭიშკრის ხმას ვეფხო და ჯერი, ყურებდაცქვეტილები კართან დგანან და ეზოს გარეთ გაძრომას ლამობენ, მაგრამ, აი, გამოჩნდება ხელში ჯოხმომარჯვებული ჟენო და ჩვენს „ჯელტმენებსაც“ ყველაფრის ხალისი უქრებათ — ბევრჯერ უგრძნია მათ გვერდებს ურჩობით მოპოვებული „ჯილდოები“; თუმცა როცა ვეფხო მოინამლა და ორ დღეს იქით წამსვლელს უფრო ჰგავდა, მისი ჭირისუფლობაც და ვეტექიმობაც სწორედ ჟენომ იკისრა...

ჟენოს ოთახის კარი შემთხვევით თუ ღია დარჩა, ექვსივე კუ მწყობრი რიგით ოთახისაკენ მიემართება, ამას თან ერთვის ქალის კივილი და კუთას აქტიური მოქმედება — ქოქოლამიყრილები ეზოს ოთხ-

დაემართათ! — ვკვირ შეშინებული და გვერდზე ვხტები...

— ნუ გეშინია, — მითხრა კარს მომდგარმა მშვიდი სახით და სათვალის ქვემოდან ამომხედა, — ესენი დასჯილები არიან, კარი შიშით ვერ გამოიღია, დაიღებენ თავს და მობობდნენ, იყვნენ ახლა მაგრე, სანამ „გვადალუპე“ არ დამთავრდება...

ჟენომ მეც საყურებლად მიმიპატიჟა, საინტერესო სერიოზო და სწრაფი ნაბიჯით ტელევიზორისკენ გაემართა...

ყველა ზემოჩამოთვლილთან ერთად ჟენოს ერთი მნიშვნელოვანი საქმეც აქვს: ცოტ-ცოტას ვაჭრობს.

— ჟენო ბებო, ჟენო ბებო, ერთი კევი მომეცი რა!

— ჟენო არაყი გაქვს?
— ჟენო ბაბო, ყავა მინდა.
— ბაბო, მამამ, ერთი სიგარეტიო...

და ასე მთელი დღე — ჟენო, ჟენო ბაბო, ჟენო, ჟენო ბაბო... ჟენოს ყოფნის ენერჯია ყველას გამოელაპარაკოს, რაღაც მოპკითხოს, რაღაც დაავალოს და ისე გაუშვას.

პატარა, ასანთის კოლოფის ოდენა ოთახში სიბნელეა. კარის გვერდით ამოყვანილი ერთადერთი ფანჯარა ვერაფერს ცვლის, დილის მზე (ძალიანაც რომ მოინდო-

როცა მარმარილო თბება

ციური გომადის ხსოვნას

სოფლამდე რამდენიმე მეტრში, ნაძვნარში, პატარა სასაფლაოა... რა სიმბოლურია არა სოფლამდე სასაფლაო?! თითქოს გაფრთხილებაა — მარადიული არაფერი გეგონოსო. უცნაური გრძნობით დადიხარ მიწის ამ პატარა მონაკვეთზე. წარსულს მიშვილებული, შენი სხეულისა და სულის ნაწილი, უჩვეულოდ დამთბარი ქვიდან, თითქოსდა მაინც საყვედურით შემოგცქერის: როგორ ცხოვრობ უჩემოდ, როგორ აღამ-ათენებო...

შენი საფლავი გზიდანვე ჩანს, ასეთი ძვირფასი და ახლობელი... დანაშაულში მხილებილი ბავშვივით ვუახლოვდები რკინის პატარა გალავანს, ერთ დროს რომ შემოსაზღვრეს შენი კარმიდამო და მოაჯირზე დაყრდნობილი ველი დატუქსვას, ასე რომ მიგატოვე, შენ გარეშე ცხოვრე-

...რა გამახსენდა, იცი? გასულ წელს შენთან რომ ვიყავით, აი, ფერისცვალების დღეს, უკან გამობრუნებისას წვიმა წამოვიდა, საშინელი თავსხმა, განუწულები ავედით შინ, წვიმას ისეთი საშინელი ხმაური და ელვა მოჰყვა, რომ ოთახში შეყუჟულები ძლივს ვახერხებდით ფანჯარასთან მისვლას; უცებ ჩემი ბიჭის ზღუქუნის მომესმა, მივედი, ჩავხუტე, შევიღი, რა მოგივიდა-მეთქი. წავიდეთ ახლავე სასაფლაოზე და ბებო სახლში წამოვიყვანოთ, ამ წვიმაში ცოლოა მარტო, შეეშინდებაო, — შემომტირა გულამომჯდარმა. მე ცრემლი მომერია, გულში ჩავიხუტე და ძლივს დავარწმუნე, რომ შენ ცაში იყავი, უფალთან, სადაც ასეთი ჭექა-ქუხილი არასდროს იქნება, სადაც მუდამ სინათლე და სიმშვიდეა, ისიც ვუთხარი, რომ შენნაირ კარგებს დედამინა რატომღაც დიდხანს არ ისტუმრებს-მეთქი (ეს უკანასკნელი მგონი კარგად ვერ გაიგო).

ახლა წავალ. უკვე ბნელდება... რა საოცარია არა სოფლამდე სასაფლაო... ვეცდები მალე დაგბრუნდე... ეჰ, კი ვამბობ, მალე დაგბრუნდები-მეთქი, მაგრამ ეს მალე როდის იქნება ვინ იცის?!.. შენ ჩვეულებრივად შემომხედავ, თბილი და გულიანი მზერით, მაგრამ მე მაინც მომეჩვენება, რომ მსაყვედურობ, უშენოდ ცხოვრება მაინც ადვილად რომ გამოგივიდა, ყოფის ფერხულში თავფეხიანად ჩაბმულს დრო რომ აღარ გვრჩება უფრო მნიშვნელოვანზე ფიქრისათვის, ბოლოს და ბოლოს, ასე უბრალოდ რომ ვუყურებთ სიკვდილს... შენ ხომ ამ ყველაფერზე ისე მალლა დგახარ...

...მართლა რა საოცარია არა სოფლამდე სასაფლაო...

...მარადიული არაფერიო — ასე გაფრთხილებასავითა...

პერბამესიჯებული სათქმელი ანუ წერილი ქმარს

მინი, გიძნელდება მესიჯის კითხვა. სათვალეს არ ხმარობ და ორმოცდაათი წლის დაძაბული მზერა თავისთავად მოგიდუნდა ახლა, ამ ესემესების საუკუნეში; არადა, ხანდახან ისე მინდა მოგწერო რამე, სულ ორი სიტყვა და გულის კედელს ატუზულ სიყვარულს, ისე როგორც ალილოზე ჩამომვლელ ბავშვს, ტკბილედ ჩაუფლო ხელში სიტყვად გამომცხვარი თავიანთი კვერები (ისე საკუთარი თავის ამბავი რომ ვიცი, რა მესიჯი დაიტევს ჩემს სიტყვათა თაფლაკვერებს)... ჩვენ, ალბათ, რომანტიზმის ხანაში უნდა გვეცხოვრა და ვრცელ-ვრცელი მალალი სტილით შესრულებული წერილები მეგზავნა შენთვის... შენ მიიღებდი გულის სიტბოზე მომზადებულ წვნიანს, პოეტური სანელებლები ოდნავ პიკანტურს რომ გახდიდა და წლები ჩვენს შორის, თოვლის ზვავივით დაგორებული, ნელ-ნელა დადებოდა და დაილეოდა... თუმცა ეს მაინც ასე მოხდა, ასე, მობილურების თხელ ეკრანზე შემალულ გრძობაამომშრალ ესემესების საუკუნეში: თეთრ ქაღალდზე პურის მარცვლებით მობნეული გრძობა სიტყვებად ამოიბიზინდა და დღითიდღე იმაგრებდა ღეროს და ფოთოლს; არადა, როგორ ჩურჩულებდნენ, ვერ გაუძლებსო მათი ცოლქმრობა წლებს, დროსთან ერთად ფერნაცვალი და სისხლნაკული გრძობა ბოლოს და ბოლოს სულს დაღვეს და წარსულის რომელიმე ფურცელზე ნეკროლოგად განთავსდებოდა; ასეო, ისეო, ოცი გრძელი წელი ერთს ალთას დაანყებინებს ცქერას და მეორეს ბალთასო... შენ არ მოგიცია ჩემთვის უზრუნველი ცხოვრება, პირიქით, წლებთან ერთად განსაცდელისა და სატკივრის ზომაც იზრდებოდა და ხარისხიც, მაგრამ სიყვარულს არაფერი შეხებია — ლექსების სამყოფელის სასათბურე პირობებში იზრდებოდა და იფურჩუნებოდა. დღეს სხვაგვარად დახვეწილი და დამშვენებული მაფიქრებინებს, რომ შენ, სწორედ შენ იყავი, უფალმა რომ მოგიცია ათას შენნაირში ჩემს მონყვეტილ ნაწილად... ჩვენი ურთიერთობის დასაწყისის თითო დღე გონების თითო ნაოჭში საგულდაგულად მაქვს ჩაფენილი და ჩათბუნებული, რომ ყოველი ფიქრი მისი სიტბოს ნადენით იყოს დამბალი...

მე არასდროს მიძებნიხარ თეთრ ცხენზე შუა საუკუნეების რაინდით ამხედრებულ მზეჭაბუკებში; არასოდეს მოვხიზლულვარ ფუფუნებაში, როგორც ბუმბულის ნაზ საბანში გამოხვეული უზრუნველობის შემხედვარე; მყარად არასდროს ვმდგარვარ მინაზე, ფუნქციონირებადი ფრთის წვერებით ვიარე ოცდაათი წელიწადი, შენ გვერდით მომყვებოდი და საკუთარ ფრთებს მაშველებდი, ტალახი რომ არ ამდებოდა უმოქმედო ფეხის გულზე; ჩემზე ფიქრობდი მაშინ, როცა შენ ლაფი ლამის მუხლებამდე გწვდებოდა და სიარულს გიძნელებდა... ასე გამომიყვანე მშრალზე, მაგრამ ფრთები ლამის აღარ შეგვრჩა... ახლაც მინაზე რაღაც სხვაწაირად მსუბუქად ვადგამთ ნაბიჯებს... გულის კუთხესთან ნაპოვნი წვერიდან

ვირღვევთ სიყვარულს და ძაფის წვრილ ზოლებად ვაფენთ ადამიანების აღმართსა თუ დაღმართს (გზები ხომ ადამიანშიც იმდენივეა, რამდენიც მის გარეთ). რამდენ ხვია სიყვარულსაც მოვირღვევთ გულიდან, ერთი იმდენი თავად ექსოვება და ულევით მადლით აფერადებული შვიდწვერა ძაფები სიხარულით ქარგავენ სხვათა ფერწართმეულ გულებს... მიხარია ამის თანაზიარი შენთან ერთად რომ ვარ...

აბა, ამ ყველაფრის თქმას რამდენი მესიჯი დასჭირდებოდა?! არც ლათინური შრიფტი მოუხდებოდა ქართულად დანახობილი სათქმელს; ანდა თეთრ ქაღალდზე კალმით გავლებული ხნული თუ არ დაინახე, რა მადლი აქვს ნაწერს... ხედავ, მე და შენ ისევე აქ ვრჩებით, აქ, ჩვენს შემორავულ სამყოფელში; ქერად წითელი ღრუბლები რომ გვახურავს, იატაკად მინა რომ გვაქვს და მინაზე მწვანე ხალიჩად-სამყურეთის სიღბო... ქაღალდი და კალამი ჩვენს ვერგამესიჯებულ სათქმელს თავის ხნულში აგდებს, ზრდის, უვლის, რათა მერე და მერე ტკბილ კვერებად დამცხვარი სიტყვები, ალილოზე ჩამომვლელ ბავშვივით მომლოდინე სიყვარულს, გულიდან გაღებულ შესანიად ჩაუდოს ხელში...

დღეს იუბილარი ვარ!

აღრე გამეღვიძა. საათს რომ შევხედე, შვიდის თხუთმეტ წუთს აჩვენებდა. ვიფიქრე, ერთ ნახევარ საათს კიდევ ნავუძინებ-მეთქი და თავი ბალიში ჩავრგე... დღეს იუბილარი ვარ... უკვე რამდენი წელია ის უჩვეულო განცდა საკუთარ დაბადების დღეზე რომ დამეუფლებოდა ხოლმე, სადღაც გაქრა. ახლა მხოლოდ რალაცნაირ სევდას განვიცდი, ჩუმს, ჩუმს, ჩაგუბებულს... ერთხანს ლოგინში ვინრიალე, მერე ნამოვდექი, ხალათი შემოვიცვი და სააბაზანოსკენ გავემართე, შხაპის მერე ერთი ჭიქა ცხელი ყავა დავლიე და თითქოს გამოვცოცხლდი; სარკესთან ცოტა ხანს ვიტრიალე, რატომღაც შავ ტანსაცმელში გამოვწყვეი, მსუბუქი მაკიაჟი გავიკეთე და სამსახურისკენ მიმავალ გზას ფეხით გავუყვები...

მეორე წელია, სკოლაში ვმუშაობ, ადვილი ნამდვილად არ არის, თუმცა თუ ალლო აუღე, თავს უკეთესად ვერსად იგრძნობ; გიყურებს ამდენი ბავშვი ყოველ დღე და უამრავ გაუგებარ და ბუნდოვან კითხვებზე შენგან მოელის პასუხს, ისეთს ცხადი რომაა და ისედაც ამღვრეულ გონებას მეტად რომ აღარ აურევს... მე მგონი კარგად გამოძის ფსიქოლოგ-პედაგოგის საქმე; თუმცა წუთებით გათვლილი და პედანტური სიზუსტით დაგეგმილი დაკვეთილებისა რა მოგახსენოთ. ხანდახან ისეთი თვალებით გიყურებს ბავშვი, რომ შეუძლებელია სერიებსა და მწკრივებს არ მოაშორო, ასევე გრამატიკისათვის შესაფერისი აკურატულობით დამწკრივებული აზრები და საუბარი არ წამოიწყო ადამიანად ყოფნის სირთულეზე, მოჩვენებაზე, სამყაროში რომ ამოგიჩემა და გადაგმეტერა, მარტოსულობის განცდაზე, რომ გგონია ამ სიმძაფრით კაციშვილი არ განლაფერი ისე დაანახო, როგორც აუცილებელი ატრიბუტი კაცად ყოფნისა, მერე იმავე თვალბეჭით კითხულობ თუქმელ მადლობას და ხედები გაკვეთილის გეგმის ყველაზე მნიშვნელოვანი პუნქტები — შეფასება და თვითშეფასება — როგორ ცუდდება და მეორეხარისხოვანი ხდება მეტად საშიში, მაგრამ უკვე დაძლეული ბავშვიური სასონარკვეთილების მიღმა...

სკოლაში შესულს მომიხდა უკან გამოვტრიალებულიყავი, მაგრამ რომ წარმოვიდგინე გაკვეთილების გადანაცვლებისა და დირექციის საქმის კურსში ჩაყენების ხანგრძლივი პროცედურა, თავი შევიკავე... არადა, მთანმინდაზე ავბორილდებოდი, მამადავითის ტაძარს მოვილოცავდი, მერე საღამოს თავისუფალ თეატრში მეგობრის პრემიერას დავესწრებოდი და ასე მივულოცავდი საკუთარ თავს დაბადების დღეს... სამასწავლებლოში შესული ვერავინ შემნიშნა, ყველა ლაპარაკითა და ყურ

რნალში საქმიანობით იყო გართული. გამარჯობა ჩუმიად ვთქვი, თუმცა ვერავინ გაიგო და სანაცვლო მისალმებაც არ მიმიღია. მე-9 კლასის ჟურნალი მოვძებნე (პირველი გაკვეთილი იქ მქონდა) და ზარის ხმასთან ერთად დავტოვე ფუტკრის სკის დარად მოზუზუნე ოთახი. კიბეზე ისე მიეაბიჯებდი, თითქოს ეგ არის ორმოცი კი არა ოთხმოცი წელი შემსრულებოდა დღეს, თუმცა წლები და მისი შესაბამისი მდგომარეობა ხომ ექვმიუტანლად პირობითია... ეს პირობითობა რომ ანადგურებს და მინასთან ასწორებს ე. წ. სტატისტიკას. ახლა არ გინდა ამ დამძიმებული გულით გაკვეთილი ჩააბარო?! კლასიდან ჩამიწვი არ ისმოდა, ვიფიქრე, ცხრილი ხომ არ ამერია-მეთქი; ჩანთიდან ბლოკნოტი ამოვიღე და თითი პარასკევის სვეტს გავაყოლე. არა, პირველი გაკვეთილი ნამდვილად მეცხრეში მქონდა... კარის სახელური ფრთხილად დავწიე და... სად იყო ამ პატარა კლასში ამდენი ფერი, ადენი შუქი და სინათლე, ასეთი უკიდევანო მზე, მთელი სამყარო რომ თავის წრეში მოაქცია...

— გილოცავთ! გილოცავთ! გილოცავთ! — მესმოდა აქვე ყურის ძირში და ამავდროულად სადღაც შორიდან მომავალი ხმა. ფერადი მამბალების შუქი თვალს მჭრიდა და ველარ გამეგო, ეს ყველაფერი ცხადში ხდებოდა თუ სიზმრა; მერე არ ვიცი როდის, როგორ, საიდან გაჩნდა ჩემ წინ მარწყვებით მორთული ტორტი, რომელზეც სიმბოლურად რამდენიმე სანთელი ციმციმებდა; ამ სანთლებზე მეტად კი ბავშვების თვალები ანათებდა, თვალბეჭი წმინდა, გულწრფელად ბედნიერი და სხვანაირად სანდო... არ მინდოდა მეტირა, ხმა რომ ამომელო, ვიცოდი, ზარგაჩენილი სიტყვები უეჭველად გამცემდა. თვალის უპყებთან მომდგარი ცრემლის უკან გაბრუნებაც არ იყო ადვილი და ვიდექი ასე — გამშებული, რაღაც უცნაური მათობელა ბურუსით გარემოცული; მერე როგორც იქნა, ვაჯობე ჩემს გულაჩუყებულ მეს და სამადლობელი სიტყვები როგორღაც ამოვილულულე... მერე იყო ბევრი კოცნა, ბევრი სიყვარულის გულწრფელი გაცხადება, ბევრი, ბევრი, ბევრი სიტბო, იმდენი, ჩრდილოპოლუსის ყველა პატარა თუ დიდ ყინულს წყლის მასებად რომ აქცევდა; მერე ეს წყალიც იქნებოდა ისეთი მდორე, რბილი და სასიამოვნო, რომ ადამიანებში წვეთებად შეიტანდა იმ უცნაურ სიკეთეს, ერთმანეთით ბედნიერება რომ ჰქვია...

არ ვიცი, უკანასკნელად ჩემს დაბადების დღეზე ასე კარგად როდის ვიგრძენი თავი. უკვე რამდენი წელია, მხოლოდ რალაცნაირ სევდას განვიცდი — ჩუმს, ჩუმს, ჩაგუბებულს... ახლა კი, ახლა...
...აუ, რა მაგარია — დღეს იუბილარი ვარ!

ვახტანგ ჯავახიძე

ნიუტონის ვაშლი

მიდიოდა ნეტარი და უხაროდა ამინდი, –
 რალა მანდამინც მაშინ ჩამოვარდა კრამიტი?!
 როგორც იქნა, მოიშორა ლანდი მანიაკური, –
 რალა მანდამინც მაშინ ჩამოვარდა აგური?!
 ვიდრე თანავარსკვლავედის ეტლი ანუ კარეტა
 ზოდიაქოს ეტრატს ანუ კარაბადინს გაშლიდა,
 დაისივით მიიწურა ეჭვის ხმა იდუმალი:
 რალა მანდამინც მაშინ ამოვარდა ქარი და
 რალა მანდამინც მაშინ ჩამოვარდა ვაშლი და
 რალა მანდამინც მაშინ ჩამოვარდა დუმილი?!

ერიდა – განხეთქილების ქალღმერთი

არა, არ მიყვარს განხეთქილების
 ვაშლებით სავსე ზამთრის ბაზარი,
 მირჩევენ მწარე გაკვეთილები,
 მოვიგერიო ასარ-ბასარი,
 და მეშინია ამიერიდან, –
 თუნდაც იმედის წყარომ იდინოს, –
 არ შემომიჩნდეს ჩემი ერიდა
 და ოქროს ვაშლი არ მაყიდინოს.

თუნდაც გავექცე სხვა სავანეთა
 და სამოთხეთა შემოტევისა,
 მომდევს ოთხივე ვაშლოვანი და...
 ევასაც მგონი ვაშლი ევასა.

ოსკენციმი

დააცხრეს დაუცხრომელი
 და დადგა დაუდგრომელი –
 არა გვარი და სახელი და არა კაცი — ნომერი!

აძრახდა მეისტორიე სინდისის არითმიაზე
 და ცოდვის ანემიაზე:
 — არა ყოველი მეთაე!

მიხედე, მიაყურადე, თუ გინდა ყური მიადე
 და გადათვალე ამოდ:
 — არა ყოველი მეთაე!

ვის შიშის ქარი უვლიდა, ვინ მწყრალად იყო ნერვებთან,
 ვინ სათვალავი დაკარგა:
 — არა ყოველი მერვე და...

შემოგვასაღეს ლეგენდა აბსტრაქტულ მედუმელებზე
 და გამომწვევი რიცხვები:
 — არა ყოველი მეთაე!

მეც ჩავეძიე და პასუხს მეც თქვენთან ერთად მოველი:
 — აღარც ყოველი მეორე! —
 მაშასადამე — ყოველი!

ოლიგოს გასენება

მე ვერ ვწერ ლექსებს, მე ვწერ პოემებს
 და – მოთაფლული რითმის ჩამიჩით –
 ვეჩალიჩები ოლიგოპოემებს:
 ბარემ ლექსებიც გამიჩალიჩეთ!

* * *
 როცა ჩაქრება ვარსკვლავების მრავალწერტილი,
 სამად სამ წერტილს ერთადერთი შეცვლის წერტილი
 და უკანასკნელს დაესმება წერტილს წერტილი, –
 სალამოს იმას ვეღარ დაწერ, რასაც წერ დილით.

გაბო

გაორდა, გარდაისახა, გაგაბრიელდა გაბო და
 დიდუბე გამოტოვა და მთაწმინდისაკენ გარბოდა.

ისე აჩქარდა მემკვიდრე ზეზვასი ანუ მზიასი,
 საკუთარ აჩრდილს შეასწრო საკუთარ ეკლესიაში.

გადაივინა ცოტნე და აბიბოსი და აბო და
 სამი სამების აღმართზე არბოდა და ვერ არბოდა.

იგავს მისდია რწყილებთან და არაკს ჭიანჭველებთან,
 ლურჯა ცხენები შეკაზმა და მერანს მიაჭენებდა.

აქებს და აღარ სწყინდება თავის ტაიჭის შექება,
 არ ფიქრობს ჩამოხდომას და თავისას მიერეკება.

ნამოცდა!

ის, რაც ერთხელ, ათას ცხრაას სამოცდა
 სამში, ჭყვიშის კოპიტებთან ნამოცდა,
 ვალიარე ათას ცხრაას სამოცდა
 ოთხში რაზიკაშვილების წყაროსთან,
 მაგრამ მაინც ამჟამად და ამჟერად
 მიჭირს თავის ანუ სიტყვის დაჭერა.
 სხვებმა უკეთ დაიჭირეს გამოცდა:
 აგერ კაცი – „ეფემერა“ ნამოცდა!

უწინდესა და უნეტარეს

უნეტარესო, მამხნევებენ წირვის ციკლები,
 მომინოდებენ წიგნები და წიგნთა წიგნები:
 ყაზბეგში წავალ – თქვენთან უფრო ახლოს ვიქნები,
 ყაზბეგზე ავალ – ღმერთთან უფრო ახლოს ვიქნები!

* * *
 მინდოდა, ჩემი წლების კასეტა
 ათი წლით უკან გადამეხვია,
 გადავხვიე, გადავრაზე და:
 ჯერ დედაჩემი გადამეხვია.

ვეღარ შევჩერდი: უცებ კასეტა
 ოცი წლით თვითონ გადამეხვია:
 მამა, რომელმაც გამაასეთა,
 დედაჩემით გადამეხვია.

ჩემზე ამბობენ – ამაყიო,
 ჩემზე ამბობენ — ჯავახიო,
 მინდა, ფერები გავალიო
 და ყველა კარი გავალიო,
 ვიდრე მეტყოდნენ – დაახვიო!

მოსულა!

რას ერჩით საწყალ მწყერჩიტას:
 ზამთარია და ვერ ჩითავს.

შეეშვით ბეჩავ ბელურას:
 ყინვებია და ვერ ხურავს.

ნუ აღადავებთ ძველ ხანჯალს:
 დაიჟანგა და ვერ ქაჩავს.

განაბი გარბის ციხიდან:
 პლედო და პლეთი იყიდა.

გაგვიბლატავდა ბარიგა:
 ბანძთანაც შე-ცა-გვარიგა.

ძველს გვაბოლებენ მოტივებს:
 ახლები ვეღარ მოტივებს.

რაც ქვეყნად ატომებია,
 სუყველა ადამებია

და რასაც ევასებთან,
 სუყველა ევასებთან.

წვიმამ ჩრდილები ათესა
 და ბალახები მოსილა,
 არიფმა ვარდი დათესა,
 ია მოსულა? მოსულა!

აეე

აღარ ვამბობ: ქადა მინდა, –
 რადგან ქადა გადამინდა.
 აღარც სერენადა მინდა,
 სერენადაც გადამინდა.
 ევადან და ადამიდან,
 ვაშლიდან და ატამიდან,
 კვერცხიდან და ქათამიდან,
 მუსიე და მადამიდან, –
 ყველა „მინდას“ გაიძახის,
 მე კი ვამბობ: გადამინდა!
 ყველაფერი გადამინდა!

ხანმეტი და ჰაემეტი

ჰაემეტი და ხანმეტი –
 ხაიამი და ჰამლეტი.

ხეივანი და ხერესი,
 აივანი და ერესი.

ჰარმონია და ჰარალი,
 არმენია და არალი.

ხატთან ჰიტლერი ხარხარებს,
 ჰაინე უხმობს ხახამებს.

უყვარს ჰერა და ჰექტორი,
 ჰელადის ყველა ჰექტარი.

მე კი ხიხანის ხიხანი
 და ხარაჩონი ხიხანი

მესიზმრება და ხანდახან
 ხორუმს ვაგრძელებ მხარდამხარ.

ხვარამზე მიწვევს ვარამზე,
 ვიყავ ისე და ვარ ასე:

ჰავთანდილი და ჰასმათი
 მნათლავენ აიაზმათი.

ხამირანი და ხარსენა
 მიხარისხებენ არსენალს.

მაფრთხილებს ჯავახეთელი
 ჰაბესალომის ხეთერი.

და ისე მანეტარებენ,
 როგორც ვეიმედები –
 ხანმეტის ნამეტანები
 და ჰაემეტის მეტები.

* * *

მომწონდა და მიყვარდა და გულის გულში ვატარებდი, ვიდრე შევადარებდი და ვიდრე გადავადარებდი.

არც კი მახსოვს, სად ვიპოვე რადარი და მერადარე, და მე – შეუღარებელი – ავდექი და შევადარე.

მოიკოჭლებს? მოიკოჭლოს! ვაკვირდები პატარებთან: ვადარებ და ვარსებობ და ვარსებობ და ვადარებ და

არ ვირხევი სასახლეა კარისაგან კარისაკენ, ვით ლერწამნი ქართაგან და ვითა ვერხვი ქარისაგან.

ქუთაისი. სარაჯიშვილის ქუჩა. 1939 წელი

ქამარშესნილ პატიმარს –
თოფმომარჯვებული მილიციელი მიაცილებდა.

გამოხდა სამასსამოცდახუთი დღე და ღამე:

ქამარშესნილ პატიმარს –
თოფმომარჯვებული მილიციელი მიაცილებდა.

გამოხდა ათჯერ სამასსამოცდახუთი დღე და ღამე:

ქამარშესნილ პატიმარს –
თოფმომარჯვებული მილიციელი მიაცილებდა.

გამოხდა სამოცდაათჯერ სამასსამოცდახუთი
დღე და ღამე:

ქამარშესნილ პატიმარს –
თოფმომარჯვებული მილიციელი მიაცილებს.

**ინდოელ ლამაზმანს –
იათიო გურჯის მოტივზე**

ისე მცვივა, ისე მტკივა,
ცრემლზე ცრემლი ისე მდივა,
იმნაირი გიჟმაჟი ვარ
და იმნაირ სიზმარში ვარ, –
რას მიშველის შენი შივა:
„შენი სიყვარული მშვივა“.

შესაქცევარი

გაგვინაპირებს რუსთაველის მერიდიანი,
გურამიშვილის მიგვიხმობენ მელოდიანი,
ვაჟასთან გაგვერიდებთან ერედიანი,
გალაკტიონთან — ჯერ მერი და მერე დიანა,
თავს მოგვანონებს საუკუნე წერეთლიანი
და უღვაშებში ჩაიცინებს წერეთლიანი.

ჩაი, ჩაი

ჩაი, ჩაი, ჩაი, ჩაი,
ჩაი, ჩაი, ჩაი სვა და
აიყვანა ყავის გიჟი
და ჯიბეში ჩაისვა და,
რაკი ისე შეეჩვია,
ვეღარ უთხრა ჩაის „არა“, –
სახელოვან თამადასთან
ჩაიჭრა და ჩაისვარა.

* * *

კაცს მირჩენია ზეკაცი, ბევრს მირჩენია ზებევრი,
ათას რჩეულს კი ყოველთვის მერჩია ერთი შედეგრი

და მაინც გამოვაცხადე სამარადისო ანტრაქტი,
რადგან არა მაქვს შედეგრის
არც თავი და არც ტრაქტატი.

ფიცს აქვე დავიფიცებ და სანაძლეოსაც აქ დავდებ:
არასდროს გავაჩმახებ და არასდროს გავატრაქტატივ!

ჩვენ — ბოდიში!

I
ხეებს ვესაუბრები და ტყეებს ვემეტყველები:
უკაცრავად პასუხია: აყვავილდნენ ტყემლები.

ფეხზე ვდგავარ, რას მიქვია მორჩილი და მორთხმული:
მაპატიეთ: მზე ამოდის მთებით გარშემორტყმული.

რუსთაველი მკვდარია და ვის მივართვა სარჩელი,
ჩვენ — ბოდიში: მომენატრა ტყიბული და ტყვარჩელი.

დარტყმული და შებერტყილი ამერია ბოთეში,
უკაცრავად! გვაპატიეთ! მოგვიტყვეთ! ბოდიში!

II
გიყვარს კატული და ტიბული და
გიყვარს ტრიბუნა და ტრიბუნი და
მოგდის მოკითხვები რომიდან და
შენი დედაც მოდის ტყიბულიდან.

სალალოზონი

* * *
როგორ დავწეროთ კარგი ლექსები,
გვასწავლის კაკო განერელია,
მაგრამ ყველაზე კარგი ლექსები
უკვე კარგახნის დანერელია.

* * *

არ არსებობს ვარიანტი,
არ არსებობს გარანტია,
რომ ოდესმე დაენევა კალანდაძეს კალანდია.

* * *

პოლიკარპე კაკაბაძეს რუსთველი არ ნაყვარება,
იცის ხოლმე ახირებამ ასე გამოყვარყვარება.

* * *

ლოთს აქებდა მამფორია – აფორიაქებული,
დალია და თვითონ გახდა მამფორია – ქებული.

ენის გასატახი

რომელ რომანს დაუნუნებთ
რომენ როლანს? –
თუმცა სჯობდა, ლომს ლომივით რომ ელომა.

ნიჭი და ნიჭები

ვერ აჯობა ნიჭიერმა მინი-ნიჭებს:
დააარსეს პრემია და მიინიჭეს.

* * *

თვალს ცრემლი მისველებს,
მიჭერენ მარნუხებს...
— ექიმო, მიშველე,
ნამუსი მანუხებს.

* * *

თქვენ ამოდ დაშავალეთ:
ისეც გაჭრის დამა ვალეტს.

* * *

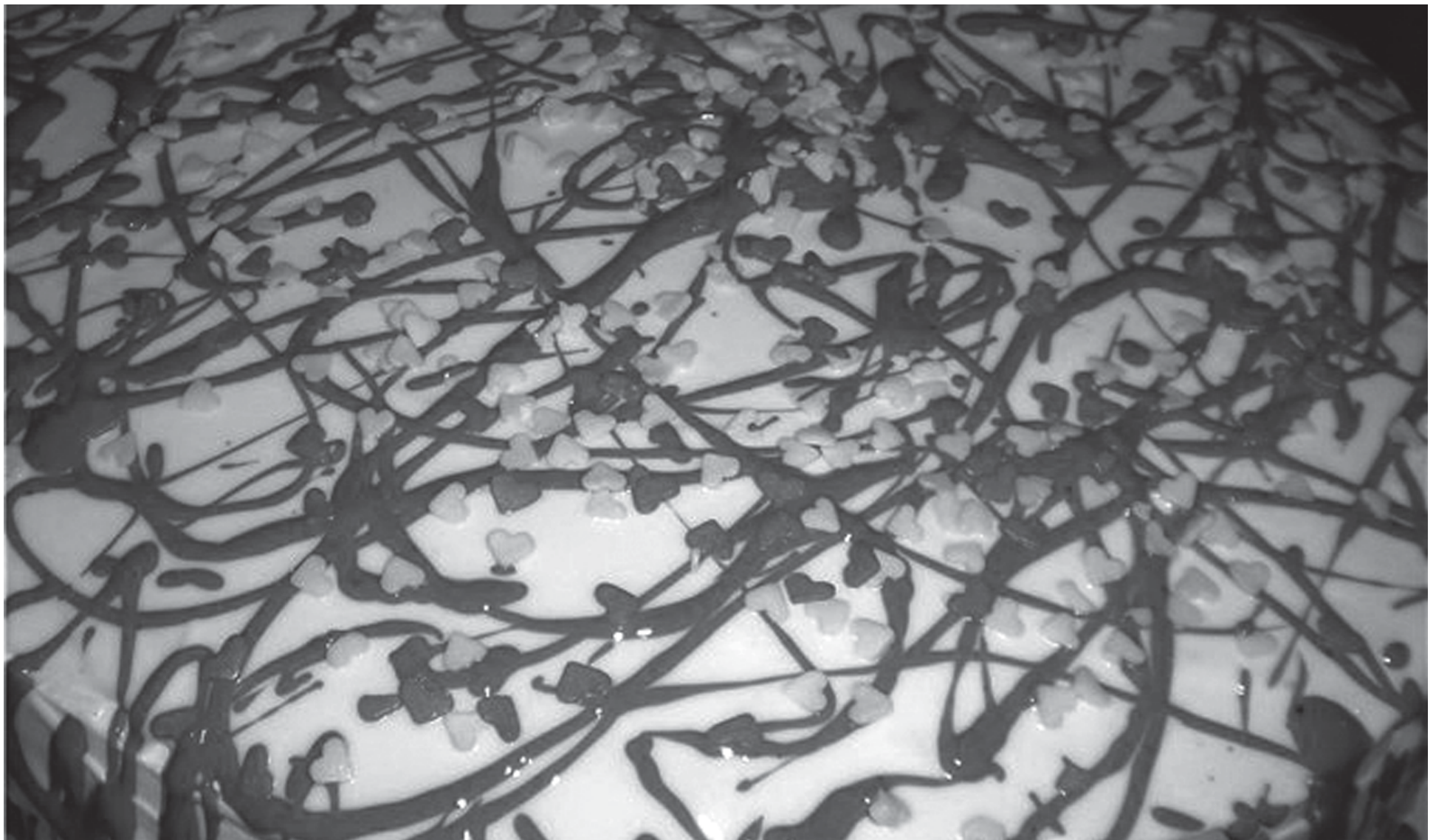
ისე ვიცეკვე სამბა და
ისე ვიცეკვე ლამბადა, –
თითქოს გამჩენმა მეორედ გამაჩინა და დამბადა.

წონობრაბა

პირს აღებდა ინდივიდი,
გაისმოდა „ინდი-მინდი“,
ვინ კასეტა ამოიცნო,
ვინ — დისკი და ვინ — დივიდი.

ცისფარი და ცისფარი

კოცნაობდა გეი-პარა,
სულმა წინ-წინ გეიპარა.
ჩუმად ნაიქეიფა რა,
გეიპარა გეი-პარა.

პაატა შამუგია

რიტას სათამაშო ცხენი

დეტექტიური პოემა სამი გვამით, ორი ავტორით და პირქუში გამომძიებლით (ფრაგმენტები)

მე ურწმუნო ვარ,
თუმცა სხვა დადებითი თვისებებიც მაქვს,
მაგალითად, ვფლობ სამ ენას
და მუცლურ ცეკვას ვასრულებ ორსული ქალების
პატივსაცემად, –
ამბობს რიტა და პირველად იწერს.

და აქვე, ავტორს, წესით, დრო უნდა ეხელთებინა
და აეხსნა, რომ
ეს ლექსი ჩაფიქრებული იყო, როგორც მხილება,
მაგრამ ვინაიდან ყველა ლექსი ისედაც მხილებაა,
მისი მხილებად ჩაფიქრება გადაიდო
და ამ ეტაპზე ეს არის ლექსი რიტას შესახებ,
რომელიც არის ჩემი მეზობელი.
ავტორი, თავის მხრივ, რიტას შეყვარებულია,
თუმცა, ამას არსებითი მნიშვნელობა არ ენიჭება,
რადგან რიტაც და ჩვენც ვეძებთ სიტუაციების ჯამს,
შესაყვრება ყულფს,
რომელიც ტრაგედიის ვინრო კისერზე უნდა დაიფსკენას.

ცხადია, რიტას ესმოდა, რომ
პირველად იყო ჯამი
მერე იყო შესაყვრები,
რომელთა გადანაცვლებით,
ცნობილი მოსაზრების კვალდაკვალ,
არ იცვლება ის, რაც იყო პირველად – ანუ ჯამი.

ხოლო როდესაც არ იცვლება ის, რაც პირველად იყო –
ანუ ჯამი, ვიღებთ შესაყვრება დაწურულ მნიშვნელობას,
რომელიც, თავის მხრივ, შეიძლება შევაფასოთ
როგორც ობიექტური ქეშმარიტება.

რიტას, რასაკვირველია, კარგად მოეხსენება
ბანალური აკრიბია,
რომ ვინც ეძებს ობიექტურ ქეშმარიტებას,
ხელში შერჩება სუბიექტური სისულელე.
ვინც მწვერვალის მოხელთებას ცდილობს,
უმალ უფსკრულს მოინადირებს,
ჯამი შედეგად და არა მიზეზი,
და მიუხედავად ამ ცოდნისა,
მისი ცნობისმოყვარეობა
ბინარულ ოპოზიციითა მიჯნაზეა გადებული,
და ისრუტავს ყველა სახის ინფორმაციას,
რომლებიც მის გარშემო დაფარვატებენ
და უცდიან საკუთარ დროს – ექსკლუზიურს
და მოხელთებულს.
დრო კი, რომელიც, ჩინელ ბრძენთა აზრით,
დასაზღვრულია,
რიტას თავზესაყრელად ჰქონდა

და უნდა გამოვტყდეთ, არც ავტორი უჩიოდა
მის სიმცირეს,
ვინაიდან ჟურნალ „ლიბერალიდან“
უკვე წამოსული იყო
და სხვა სამსახურიც არა ჩანდა.
ასე რომ, საკმარისია, საკმარისზე მეტიცაა
დრო.

საკმარისი დრო ჰქონდათ ხეებს,
ყოფილიყვნენ უფრო მწვანეები,
სოლიდურები,
ყოფილიყვნენ უფრო მაღლები
და მათ თავზე ეფრინათ ჩიტებს.

ჩიტებსაც ჰქონდათ საკმარისი დრო,
ეფრინათ უფრო მაღალ ხეებზე,
უფრო მწვანეებზე,
სოლიდურებზე.

ჩვენ ყველას გვქონდა საკმარისი დრო,
მაგრამ არ გვქონდა საკმარისი შესაფერისი,
როგორც იტყვიან, მომენტები,
როდესაც კმაყოფილება და ადამიანი
ერთმანეთს კვეთენ.

და მღერის რიტა სიცოცხლისა და სიყვარულის სიმღერას:
მე თვალებს ვრგავ ფანჯრის რაფაზე
წყალს ვუსხამ და ველი, კვირტები
როდის გამოვლენ სამალავიდან
და იზრდება ჩემი გუგები
და ფართოვდება ხან შიშისგან, ხანაც პირიქით,
უსაფრთხოდ ყოფნის შიშისაგან,

და როდესაც მოვა ჟამი,
მე ათასი თვალი მექნება,
ნაყოფიერი ათასი თვალი,
მსხმოიარე ათასი თვალი
და ვიქნები ათჯერ არგუსი
და 500-ჯერ დაგინახავ,
როცა გაივლი ჩემი სახლის წინ
და ჩემი ათასივე ჭროლა თვალი
ბილნი ჭორივით დაგედევნება.

როგორც კი დაასრულა მონოლოგი
სიცოცხლისა და სიყვარულის შესახებ,
რიტა ტყეში შევიდა, რომელიც ამ შემთხვევაში,
მართლაც ტყე იყო
და არა სიმბოლო ან მეტაფორა,

თუმცა კი ჯობდა მეტაფორა ყოფილიყო,
რადგან ავიცილებდით იმ საზიზღარ სუნს,
რომელიც მასში განფენილიყო
(როგორც ცნობილია, მეტაფორები არ ყარან,
ისევე, როგორც ხელნაწერები არ ინვიან,
ხოლო წმინდანებს ჩრდილი არა აქვთ)
და ეს სუნი კი გვამს ასდიოდა,
რომელსაც რიტა გამოედო,
გვერდზე იდო დამსხვრეული საათი,
საათი კი, ტყისგან განსხვავებით,
ნამდვილად მეტაფორა იყო
და საგანთა წარმავლობის სიმბოლოდქცეულს,
ისრები უმწეოდ გადმოეკარკლა.
ჰო, რა ტრაგიკულია! – ნაიჩურჩულა რიტამ
ევრიბიდეს პერსონაჟივით, –
ხომ შეიძლება, რომ
საგნებმაც დახვეწონ რეპრეზენტაციის ფორმები
და უფრო მოქნილი სახით წარმოგვიდგენ?
რა გახდა ერთი წესიერი ტრაგედია,
ერთი-ორი სოლიდური მკვდრით
და ამაღლებული სასპენსით?

ნოყიერი ნეშომპალა, – გაიფიქრა რიტამ,
თუმცა სკოლაში განსაკუთრებით
ბოტანიკა ეზიზღებოდა
და ამაზე მოგვიანებით ლექსიც კი დაწერა
(პრაქტიკულად, მთელი ეპოსი):

გვქონდა ნიჭი ცოტანიკა,
არ გვიყვარდა ბოტანიკა,
ჩვენი მასწი ხშირად გვცემდა,
იმის დედაც მოგტყან იქა,
ქვე რად გვინდა ბოტანიკა,
ლობიო გვაქვს ქოთანკა,
ქვე გვყავს კაი ოჯახი და
შვილუკა და ბოსტანი, ქა.

აი, ასე იმართლებდა თავს,
თუმცა კი გულის სიღრმეში ჰუმანური იყო
და სახარებაც წაეკითხა.

და რიტა ამხედრდა თავის სათამაშო ცხენზე,
რომელიც არაა ამ პოემის პერსონაჟი
და ავტორის დაუდევრობის გამო („ის მთვრალი იყო,
როგორც ყოველთვის“),
შემოიპარა ჰანს მაგნუს ენცესბერგერის
გამოუქვეყნებელი პოემიდან
და ძუნძულით გავიდა ტყიდან,
რათა ემცნო ადამიანებისთვის
საზარელი მკვდრის შესახებ.

ქალაქისკენ მიმავალმა ნახა ტულეტი,
ერთს ქოლგა ეხატა, მეორეს ჩიბუხი,
გააბოლა და შევიდა ქოლგაიანში.
მას ნაკითხული ჰქონდა ვასილე ერნუს
„დაბადებულნი საბჭოთა კავშირში“
და ამიტომაც გაახსენდა ტულეტების კლასიფიკაცია,
რომელიც, ცოტა არ იყოს, დაუსრულებელი ერენა,
ამიტომაც თავისიც მიამატა.
ტულეტი ყველაზე მშობლიური ადგილია,
ტულეტი შეიძლება იყოს დიდი ან პატარა,
მაგრამ ტულეტი უნდა იყოს ტულეტი.
იმის მიხედვით, თუ როგორი ტულეტი აქვს,
მე ვხვდები ვის რა აწუხებს, რა შიშები და სიზარულები
ზზარავს მის სიცარიელეს,
ვისაც ვრცელი ტულეტი აქვს,
მას გონება ხშირად ეფანტება
და ზოგჯერ ახლობლების სახელსაც ვერ იხსენებს.
საერთო ტულეტის მქონე ადამიანებს
აწუხებთ დენის შიში, პარანოია
და ისინი ძალიან მალე გაგიჟდებიან
თუ ეს უკვე არ მოახერხეს
ვინრო ტულეტის მქონე ადამიანები

კარგ ლექსებს წერენ,
არიან ადამიანები, რომელთაც ტულეტი
საერთოდ არ აქვთ
და მოთხოვნილებებს სადარბაზოებში იკმაყოფილებენ,
გიორგი კეკელიძეს ტულეტში საკუთარი
წარბეკრული ფოტო უკივია
(რაც გამორიცხავს შემსვლელის
ონანიზმის მცირედ სურვილსაც),
თუმცა მაგალითად ლაო ძის დროს, მგონი,
საერთოდ არ იყო ტულეტი
და შესაბამისად, მასზე მსჯელობა არ იქნება ღირებული,
შეიძლება ამ მიზეზითაც: ლაო ძის თანაქალაქელმა
იუველიერებმა
სულ ახლახანს გააკეთეს ოქროს ტულეტი,
მთლიანად ოქროში ჩასმული უნიტაზი,
თითქოსდა, წარსულის კომპენსაციისთვის,
მოგეხსენებათ, წარსულს შურისძიება შეუძლია.

ამ პოემის ავტორი, მიუხედავად იმისა, რომ იდიოტია
(ვიცნობ და სიტყვაზე მენდეთ),
სხვანაირ ლექსებსაც წერს – გართიმულსაც,
გაურითმავსაც
და რაც უნდა გასაკვირი იყოს, თაყვანისმცემლებიც ჰყავს,
მაგრამ ხალხს უყვარს ამბავი
და დაე, ესეც იყოს ამბავი,
ხოლო ლექსები მოიცდიან.

ახლა ეს უკვე ადვილი არის...

მინცა, მოთავდა ქარის გნისი, მინავლდა
 ალი და მიილია,
 ნელა ირხევა ბუჩქი ნიავზე, მზეც დალილია,
 ცაც დალილია,
 ჩამონადენი მთიდან ნაკადი ნელ-ნელა წყდება
 და იწრება,
 ველს ავიწყდება ცის დანაქადი, შორს ლანდად კრთება
 ჭეშმარიტება.
 დანყარდა ხმები, კვლავ საცნაური მოეფინება ფერთა
 მძივი წყლებს,
 ჩავლილ გრიგალს და აურზაურებს
 თანდათანობით ფიქრიც ივინებს,
 მე კი რამდენი გზები ვიცვალე, რომ ყველაფრისთვის
 თავი მომება,
 ახლა ქაოსი ამოიცალა, აზრიც ადვილად გაიზომება.
 ამოსაცნობი კი მრავალია, შეფასებებიც —
 კვლავ რაოდენი!
 ჟამმა მშფოთვარე ჟინს შეაღია იმედი, რწმენა
 და მოლოდინი.
 მზერამ რამდენი მინდორი ჰპოვა,
 მიაგნო მრავალ ბალნარს და ედემს,
 მაგრამ ეს ხმები და ფერთა ტყდომი მიჰქონდათ
 ნამთა მეთათასელებს!
 თუ რამ გადურჩა ხანგრძლივ ქარიშხალს —
 გრძობათ ნაფლეთნი, აზრთა გუნდები,
 თუკი რაიმე ხსოვნამ ჩანიშნა, ახლა ყველაფერს
 მიუზბრუნდები;
 იწყება განსჯა ფიქრების წყნარის,
 ფერთა, რაც ირგვლივ გადაღვრილია,
 ახლა ეს უკვე ადვილი არის: მზეც დალილია,
 ცაც დალილია.

ნუთუ?

ნუთუ ლექსში აღარ ჩადის,
 რისიც მე მსურს ჩატევა?
 ნუთუ, მცნობი სიდიადის,
 იგი ასე მჩატეა?
 ის ხომ მუდამ მიმართავს სულს,
 სულის გამომხმობელი,
 ნუთუ ლექსი, მე რისიც მსურს,
 ვერ იქნება მთხრობელი?
 ვხედავ მთას, ცას, მინდორს, პლატოს,
 იქ სული დავავანე,
 ნუთუ, ეს რომ გამოხატოს,
 მე ლექსს ვერ დავავალე?
 მამ მუსიკის (რაც ჰგავს ღვინოს)
 და არსის (მოზიარის)
 ერთობა რომ მაგრძობინოს,
 ლექსი უძღური არის?
 ვთქვათ, მსურს მოვყვე, სადაც ვიყავ,
 მივყვე თხრობის ლაღობას,
 რითმა, რიტმი ან მუსიკა
 განა გზას გადაღობავს?
 თუ მსურს დაგტკებ ქაოსებით,
 მქონდეს ტალღათ მიქცევა,
 ლექსიც წყურვილ —დაოსებით
 ქარიშხლად არ იქცევა?
 თუ ვისურვებ მთვარიან ცის
 სიღბოს, რასაც ღამე შლის,
 წყნარი გრძობით გრძობით ანცის
 შეცვლას ლექსი დამიშლის?
 როს სევდა მსურს, სტრიქონთ წყებაც
 იფიქრება სიცივით,
 ფიქრი მინდა? ისიც ხდება
 წმინდა, ტბის ლიცილიცივით.
 შემოდგომის ხატვა მინდა?-
 ყვითელ ფერებს მოისხამს,
 ჩამავალ მზის? — ლექსსაც ბინდავს
 მწუხრი საღამოსა.
 გიმხელს ფეთქვა ტბორეული,
 რომ არვინ ჰყავს დამჭერი,
 ლექსი არის ორეული,
 მერე რარიგ დამჭერი!
 ის სახეა სიდიადის,
 და თუნდ მზე გადავიდეს,
 გნამდეთ, ლექსში მუდამ ჩადის,
 რაიც მე მსურს ჩავიდეს.

მნათობთა შაჯიზარი

აბასთუმნის ცა. ეჯიზრება ვარსკვლავი ვარსკვლავს.
 ნათება — წყარომიუნვდომი, ლურჯ-ცისფერ-თეთრი,
 შუალამეა, ყინვისფერი ცისკიდურს დაჰკრავს,
 სულში მოჰონავს შორეთს დანთქმის სურვილი მკვეთრი.
 მიულწვევი ელვარება ზღვა ფიქრებს ბადებს,
 დრო: შეუქმნადი. მოუსპობი. ფსკერ-უხედავი.
 ამ საღამოთი ტელესკოპი სჭერეტდა პლუტონს,
 აღმოაჩინე უხილავი. ფარდას ედავე.
 ამ მნათობების მოჯარება თვალთაც იოცეს,
 შორი. წარსულის მხარეების. წარსულს იქითაც;
 ის შუქიც ნახე, აქ რომელმაც ორ მილიონ წელს
 ძლივს მოაღწია ანდრომედს გალაქტიკიდან.
 აქვს აზრი სწრაფვას, დღეებს — ფიქრით უხვად
 დათოვლილს?
 ან ქმნას, ან ნგრევას, ან მოსმენას მინიერ დასთა?
 ეს შორი რბოლა, წელთა მრავალთ ეს მართონი
 არც შეიგრძნობა სამყაროულ უსაზღვრობასთან.

შალვა საბაშვილი

ირმის ნახტომი. ეფერება მნათობი მნათობს.
 ცხოვრების გზები ხელის გულზე. უცქირე! სცანი!
 მოკრთის. ბრდღვიანებს. გესალმება. გიხსნის. კამათობს.
 გადაფენილან ყოველ მხარეს მტრედისფრად ცანი.
 ო, სივრცეებო, ფიქრს მრავალჯერ უღმობლად დალით,
 აახმინებთ ველურ დაფებს, უცხო დარებს...
 უზარმაზარი საოცრება დაგცქერის მაღლით,
 ხელს გირევს სულში, გაუცხოებს, გასხვანაირებს,
 სინარული და მწუხარება
 მწუხარება — სინარულის საღამოა,
 სინარული — მწუხარების დილა,
 თუკი მართლაც გენატრება — აღარ მოვა,
 რაიც ჰქუხდა, მიიქცევა ჩრდილად.
 ყოველს თვისი წესები და ადათი აქვს,
 რაც თითქოსდა მყარი იყო, აქროლდა,

ერთმანეთში განუწყვეტილად გადადიან
 გულგრილობა, ანთება და ჩაქრობა.
 სიყვარული — გულგრილობის დასაწყისი,
 გულგრილობა — სიყვარულის ბოლო,
 საზომი აქვს თითოეულ ასაკს მისი,
 ხან გსურს შეჰქმნა, ხან — შექმნილი ჰქოლო.
 ერთი მხრიდან — გასაოცრად ელვარება,
 სხვა, მეორე წერტილიდან — ბნელი,
 კარგად მახსოვს, დაუდგომლად მღელვარება,
 ახლა — სიო უნანავებს ნელი.
 რასაც თითქოს მარად ელი, აღარ მოვა,
 ღამემ შთანთქა ტყეთა ლურჯი ღილა.
 მწუხარება — სინარულის საღამოა,
 სინარული — მწუხარების დილა...
 რაკი მოველ ქვეყანაზე
 კარგად ვიცი, რა მოვთხოვო, ანდა მივცე თვითონ
 ვის რა,
 რაკი მოველ ქვეყანაზე, რაღაც დიდი დამეკისრა.
 ზოგთან მძაფრი ბრძოლები მაქვს, ზოგთან — გრძელი
 სუფევს ზავი,
 გორის წვერზე ციხე დგას და მე ვარ მისი ციხისთავი.
 ვდგავარ ბექზე, ყოველ მხარეს დედამიწას გადაყურებ,
 ის ტყეებით მე შევმოსე, მწვერვლებით გადავხურე.
 ხან მშვიდია, ხან პირქუში, ზოგჯერ — უცხოდ არეული,
 მას უხმობენ მზის სხივნი თუ მოქცევანი მთვარეული.
 რასაც გულში ფიქრს გავივლებ, ისიც იმას დაისახავს,
 ჩემი ვრცელი ისტორია მის სვე-ბედზეც აისახა.
 მასში ის ჩქეფს, რაც სწყურიათ მის
 მასპინძელ-სტუმართავე,
 თუ ეულად მივატოვებთ, გაგვიხდება უმართავი.
 დღეს ჩვენ ვადგენთ მის შინაარსს, მის სანუკვარ, წარმტაც
 მიზნებს,
 თუკი განზე განვუდგებით, სხვაც არავინ შეიხიზნებს.
 მთავარი კი, ვინც აცოცხლებს მის
 მარადულ-ნაურთმევარ
 დიდ სამყაროს, ჟამის ახალ მონაკვეთში მხოლოდ
 მე ვარ.
 მომავლინეს გაზაფხულით ხეთა ტურფად
 შემფურცვლელოდ,
 გარდასულის არსებობაც ჩემს ხსოვნასლა ეფუძნება.
 მახარია ყველას სუნთქვა, ხელთ მიჭირავს ყველა ძაფი,
 დიად ჰანგით მთელ სამყაროს ამღერებას მივესწრაფი.
 დავატარებ ურიცხვ გზებზე რიჟრაჟებს თუ ღამის
 ბინდებს,
 ჩემს ანწყობი უნდა ყველა დროთა ჯამი გამოვლინდეს...

აცდენა დედასთან

ჟამი სევდის მთოველ
 წამებს მოასწავიდა,
 მე სოფელში მოველ,
 იგი — შორეთს წავიდა.
 ხმა მიღმიერ ქარის...
 ყოველი ხე ბერნდება;
 თუმც კვლავ აქვე არის,
 მზერა უკვე ვერ წვდება.
 ცის შორეულ ხუფებს
 ხმობს ბრწყინება სარკეთა,
 ყველა ნივთში სუფევს,
 მაინც გამოცალკევა.
 კვლავ ცვლის ღამეს დილა,
 მაგრამ (ვგრძნობდი წინათვე)
 გადაიქცა ჩრდილად
 კოსმიური სინათლე.
 არ უშველის კემსვა,
 მყარს ვერ შექმნის ზმანება,
 დიდხანს, დიდხანს გემწყეფსა,
 ბოლოს ჟამს მიგვანება.
 თვალებს რაღაც ცივი
 სამყარო გადაუხსნეს,
 შეეჩება ტივი
 რაღაც უღვთოდ აუხსნელს.

ქარმა თეთრად მიმოფანტა
ყვავილები ძირს...
აპრილია, სუნთქავს მინა
და ლამაზად წვიმს...
მხოლოდ დედა დაუძღურდა,
ვერ შლის მუხლს და წელს,
მინას თეთრი წვიმა აწვიმს,
დედა უნოდ წევს...
რას ხედავს და სად დაფრინავს...
ხმასაც აღარ მცემს!..

დედა მეგონა უკვდავი,
ცოტას ვჯავრობდი კიდეც...
სადა ხარ, დედა, მითხარი,
ზღვებზე დავკიდებ ხიდებს...
მინდოდა ფერფლად ქცევა და
გაფანტვა კიდით-კიდე...
ახლა კი შენთან ყოფნა და
მინდა თავს შენს წინ ვხრიდე...
რამდენი სიტბო, ტკივილი,
დარდი და ჯაფა ზიდე!..
აქ მინა დარჩა, შენ ცა ხარ,
ჰოდა, გზაც მანდეთ მიდევს!..

იმ კარის იქით, იმ კარის მიღმა
თუ არის ხიდი, დარბაზი, კიბე...
სადაც სამყაროს მზე ადგას ჯილად
და ცას უძიროს არ უჩანს კიდე...
თუ არაფერი — ტყუილი დიდი
და მხრებით მხოლოდ სიკვდილი ვზიდე?!

გავიხსენოთ ძველი დრო,
წყნარ ცხოვრებას უარი!..
წელთა სრბოლა შევიგრძნოთ,
სიბერე ხომ ყრუ არის!?.
ვიხმაუროთ, ვილხინოთ,
მერე რა, რომ მივდივართ!..
დავტკბეთ ყრმობის ხედვებით,
ჩვენ ხომ მაღალ ხიდზე ვართ!..

ეს გაუმარჯოს იმათ,
ვისაც ზღაპრების სჯერა...
მეც ასე ვიყავ წინათ,
სიზმრებს ვხედავდი ფერადს.
სიზმრებს ვინ ჩივის ახლა,
ძილი მწყურია მშვიდი...
ვგრძნობ უსაშველო დაღლას —
ძლივსლა ვერევი სინდისს!..

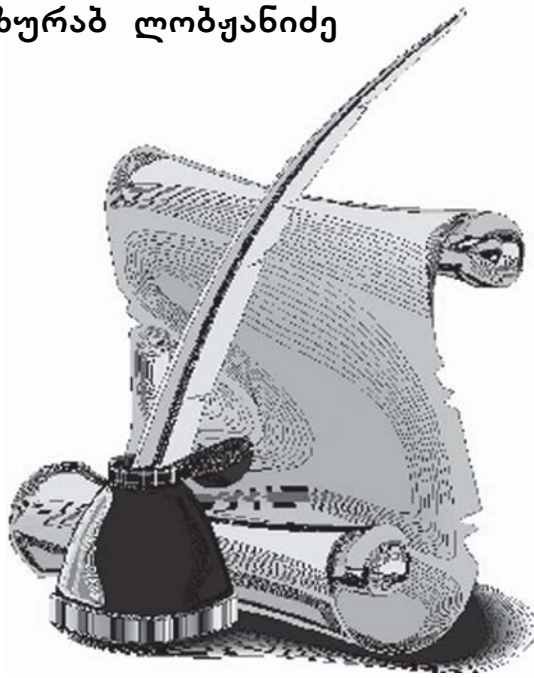
რა გავაკეთე, რა ვქენი,
რაში გაეხარჯე დღენი?..
არაფერი მაქვს სათქმელი,
ჩემ თავს ვუყურებ წყენით!..
უკმარისობა, სირცხვილი,
აი, რა მიკრავს სუნთქვას...
ვნახოთ, რას იტყვის სიკვდილი,
ტყუილი ჯერ არ უთქვამს...

როგორც მძიმე ავადმყოფი,
სიკვდილის წინ მოიხედავს...
გაგიღიმებს თბილად...
ასევე მზე შემოდგომის,
გეფერება, გალერსებს
და გგონია —
რომ ზამთარიც სიკვდილივით
აღარასდროს მოვა!..

ნაბიჯი დამიძიმდა,
მზერა ჩამიქრა...
ვჩერდები,
გავყურებ არსად...
რომ მკითხოთ, ვერ გეტყვით —
რას ვფიქრობ, რა მინდა,
ან, თუნდაც, სად მინდა წასვლა...

კარგად ვიცი, რომ მელით,
ისიც ვიცი — გნახავთ,
ამ ბედს ასცდა რომელი?
შიშსაც არვის ვძრახავ!..

ზურაბ ლობჯანიძე

გზას გავყურებ გატკეცილს,
კენჭიც არსად გდია...
ამ კოსმიურ გზატკეცილს
აქ სიკვდილი ჰქვია...

შემოდგომამ მომიტანა
ფიქრი, სევდა, ნალღელი,
მაგრძნობინა კიდევე ერთხელ
ეს ცხოვრება დამღლევი.
შემახსენა წუთისოფლის
გზა მოკლე და ტეხილი,
გუშინ მნიფე, დღეს შიშველი,
გაძარცული ხეხილი!..

ორმოცდაათი წლის მერე,
თავის გამოჩენა კი არა —
თავის დამალვა მინდა!..

ყველა ნაბიჯი გვაბრუნებს უკან,
(თითქოს ტრიამელ მინდორს ვბარავდეთ!..
მოეცათ მაინც საგზაო რუკა
და მივსულიყოთ ისე კარამდე...
არ გვევლო ასე ხელის ცეცებით,
არ დაგვეკარგოდა რწმენა და აზრი...
მივფორთხავთ — მივალთ — ვდგებით — ვეცემით,
მიგვეცება სუნი ბინძური ბაზრის!..

ეს დღესაც მიკვირს, პოეტი რომ ვარ,
დღესაც არ ვიცი, როგორ ვწერ ლექსებს...
გაუხარელი ეს მძიმე შრომა
სხვის გახარებას ოდესმე შეძლებს?..

არა მგონია — რადგან არ გვახსოვს —
ვინ ვართ, რა გვინდა — ვის ან რას ვეძებთ...

ლებელმა კაცმა ვაზი დავრგე,
რომ გავახარო...
საჭოჭმანო თუ ვქენი საქმე,
გთხოვთ, სიცილი არ დამაყაროთ...
არ თქვათ — სად ლებელი, სად ვაზი,
თქვენი საქმეა კარტოფილი...
ცა — ლურჯი, უსაზღვროდ ლამაზი,
მთა — ზამთარ-ზაფხულ დათოვლილი...

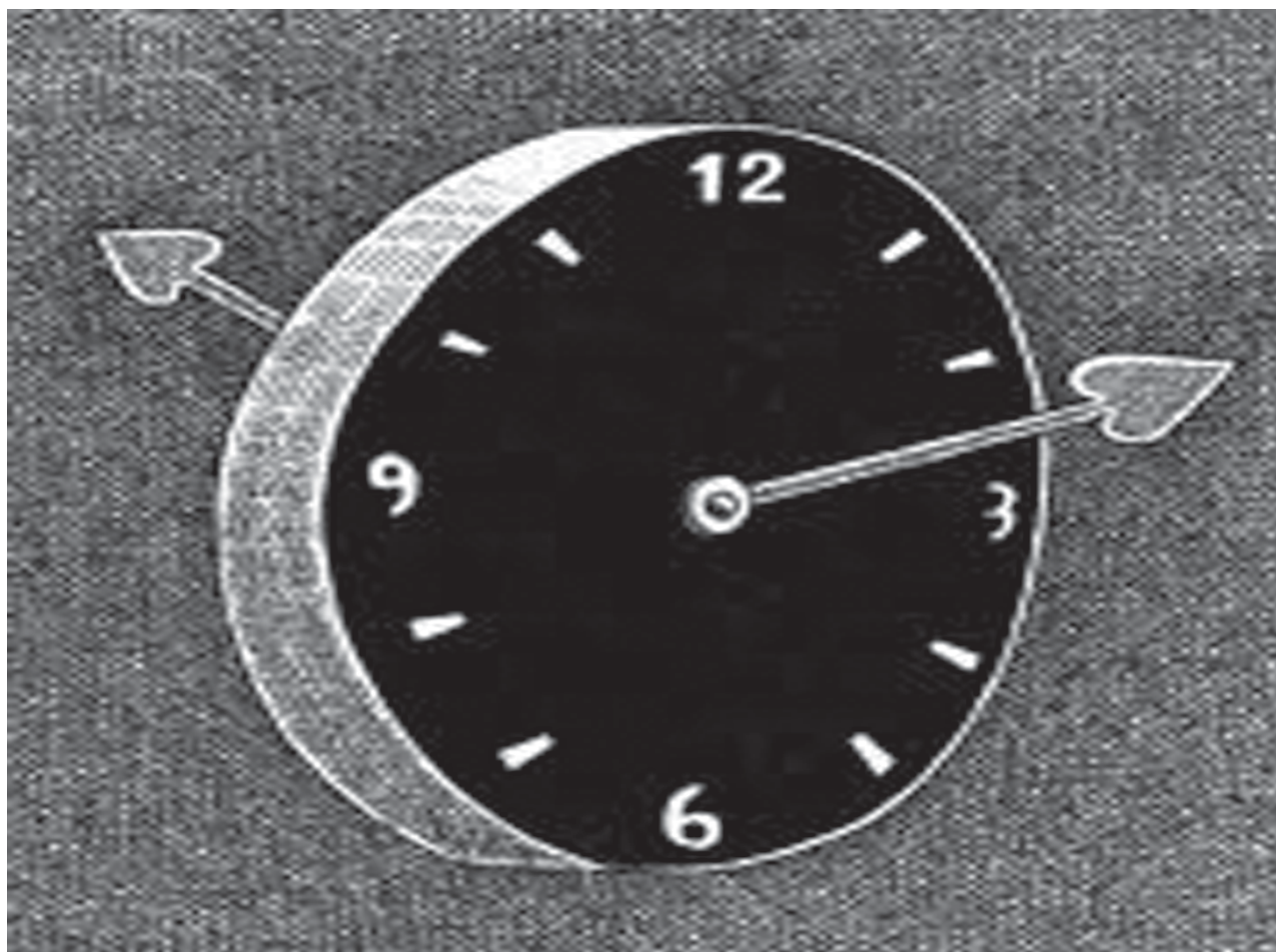
რა კარგია, რომ ვარ ბავშვი...
(ბავშვად სიკვდილს არ ვნანობ),
ხელთ მიჭირავს უფლის საშვი —
ცად გაშლილი სამყარო...
ისე, გულიც აღარ მწყდება
(რადგან ყველა დაზრდილობარ...),
მივალ, მისვლა არ ამცდება,
თქვენ საკუთარ სახლში ხართ...

გაზაფხულდა და
არათუ სახლი,
მთელი სამყარო
დაპატარავდა!..

დანყნარდი! რაც გაქვს, იკმარე,
ნულა შფოთავ და ღელავ...
აღარ შეგშენის სიჩქარე,
ნელა იარე, ნელა...
ოდნავ დაღლილი ნაბიჯით,
თოვლივით თეთრი წვერით...
იქით ბრუნდები (რა გიჭირს...)
იქ ხომ ბავშვობა გელის...

ღეზი

ვინმე იტყვის — რაა ლები,
ვინ არიან ლებელები!..
მე ჩემს ბავშვობაზე ვყვები,
ჩემს ბავშვობას ვეფერები...
ისე გეტყვით — ჭიშკარია
ჩემი ქვეყნის ჩრდილოეთის...
საქართველოს ის მხარეა —
სადაც მთები ზეცას ერთვის!..
ხალხი თბილი, ცოტა კუშტი,
დევეკაცები მხნე, მაღალნი,
მძლავრი კისრით, მძლავრი მუშტით,
მძიმე შრომით მხრებმაგარნი!
კიდე იტყვით — რაა ლები,
ვინ არიან ლებელები?..
მე ჩემს დევკაცებზე ვყვები,
ჩემს ლამაზ ხალხს ვეფერები!

რუსმა ებრაელმა მწერალმა იგორ გუბერმანმა მრავალმხრივ საინტერესო ცხოვრების გზა განვლო - მსახურობდა ინჟინრად, იბეჭდებოდა თვითგამოცემით...

როგორც თავად ირწმუნება, მიღებული აქვს არაერთი ცისტერნა ალკოჰოლური სასმელი და გაბედნიერებული ჰყავს ქალთა არაერთი ბატალიონი.

როცა ასაკს ეკითხებიან, ასე პასუხობს: ბიბლიური ნოეს ხსენს...

იგორ გუბერმანი

დაიცხრა მრისხანება...

უთანხმოებით გამონვეული მრისხანება, შეურაცხყოფით, უმწიკობით გაგულსება... თვით ძველადღობისეული შეგონება - „მრისხანებდე მშვიდად“ - შესაძლოა, იყოს შეგონება იმაზე, რომ კრიტიკულ ჟამს აუცილებელია დანყნარდე, დაიოკო ნერვები, შეაკავო გადმოხეთქილი ლავა...

მინდა გავიხსენო ერთი ბრწყინვალე ისტორია სამართლიანი და შეუნიღბავი მრისხანების შესახებ... ეს 1949 წელს მოხდა. მაშინ მთელ იმპერიაში აღინიშნებოდა პუშკინის დაბადებიდან 150 წელი და ყოველ დონისძიებას აუცილებელია ოფიციალური სახე ჰქონდა.

ამ სოფელში ცხოვრობდა ერთი ჭარმაგი და წყნარი მამაკაცი, გარეგნობით იმდენად მსგავსი პუშკინისა, რომ ბავშვები, რომელთაც წიგნებში ჰქონდათ ნანახი პოეტის პორტრეტი, ხშირად ადევნებოდნენ ხოლმე და თავს აბეზრებდნენ ყვირილით: „პუშკინი! პუშკინი!“ - რაზეც იგი ერთობ მტკიცეულად რეაგირებდა, დაცინვად მიიჩნევდა.

ძეგლს, „რაც მაგრები ვართ, ქართველები ვართ!“ და ამ სახელდახელო პოსტამენტზე ასულს „მალაი“ სტუმრებისათვის პოეტის ლექსი: „Èââèç ïîî ï î ï ï“ უნდა ნაეკითხა. ამ მიზნისათვის გამოიძენა კოლმეურნეობის თავმჯდომარის ყავისფერი პალტო და მისივე მწვანე შლაპა - განზე განვიდო ხელში - როგორც ბრინჯაოს პუშკინია მოსკოვში... მცირეოდენ გასაჭირს კი ნააწყენენ: ამ შუა ხნის ქართველმა თითქმის არ იცოდა რუსული ენა, ხოლო ის სიტყვები და ფრაზები, რომლებიც საიდანაც ახსოვდა, სრულიად განსხვავებული იყო პუშკინის სიტყვიერი მარაგისაგან, თუმცა სასწრაფოდ მიამაგრეს მასწავლებელი და ერთი თვის განმავლობაში (ყველაფერი ადრევე მზადდებოდა) შეისწავლა ლექსის დასაწყისი სტრიქონები...

დათქმულ დღეს „პუშკინი“ კიბის მემკვიდრეობით აღიმართა პოსტამენტზე და მთელმა სოფელმა ძეგლის გარშემო მოიყარა თავი, მაგრამ დელეგაცია არა და არ ჩანდა. როგორც ტელეფონით შეიტყვეს, რომელიღაც ახლო ქალაქში ბოლო არ უჩანდა ზარ-ზეიმისა და ტამ-ფანდურს. მცირე ფიზიკური მოთხოვნილებით შეჭირვებულმა „პუშკინმა“ ტაიმ-აუტის ალება ითხოვა. რადგანაც პოსტამენტი მაღალი იყო, მოუტანეს კიბე, ჩამოვიდა, კუთხეში, უჩინარ ადგილას მოისაქმა, მაგრამ გონიურობით გადაიბანა ხელები და წყალი შეისხა სახეზე, რომელზეც მომწვარი კორპით მოხატული ჰქონდა ბაკენბარდები; ცხადია, ისინი გვარიანად შეილახა... სტატისტი ნერვიულობდა, ტუჩებს ამოძრავებდა, იმეორებდა დასწავლილ სიტყვებს, რომელთა ხშირ წარმოთქმას უკვე სიგიჟემდე მიჰყავდა...

როგორც იქნა გზატკეცილზე გამოჩნდა ძლიერთა ამა ქვეყნისათა შავი საუფროსო მანქანების კავალკადა. ჰოდა, უმალ გაირკვა, რომ ტრაგედია ახლოვდებოდა: სტუმრები გაჩერებას არ აპირებდნენ, მხოლოდ ოდნავ შეანელებდნენ სიჩქარეს, რათა გზატკეცილზე მდგარი ხალხი

არ დაეზიანებინათ. სახეზე ყველას გამყინავი წყენა-სიბრაზე აღებეჭდა. და ამ დროს მალაი პოსტამენტიდან, როგორც მთის არწივი, მსუბუქად დაეშვა „პუშკინი“, ოდნავ ნაბობოქიკა, არ დავარდნილა, ხელიდან არ გაუშვია ფეტრის ქუდი, ანგარიშმიუცემლად გამოუდგა სელააჩქარებულ მანქანებს.

Èââèç ïîî ï î ï ï, თქვე ნაბობოქრებო, - ყვიროდა იგი, - Î â è ï â â ï ð è ï â, აყროლებულო ვირიშვილებო! - ქუფრი ხმით მიჰყვიროდა, ერთმანეთში ურევდა საკუთარ და პუშკინისეულ ლექსიკას, - Ñî ï ï ï â è ï è ï ò ï ð ð ï ï è ï ù, თქვენი დედაც...

და დავარდა გზაზე, უიმედოდ დათხვარა თავმჯდომარის გამოსასვლელი პალტო, მაგრამ მის მომწვარი კორპით

კითხავს, თუ რის გამო იხდიდა სასჯელს, იგი მოკრძალებით, შეიძლება ითქვას, სიყვარულითაც მეტყეოდა, გამუდმებით მეკითხებოდა რალაც-რალაცებზე, მისგან თბილი იმპულსებით მოედინებოდა გაურკვეველი უნარ-შესაძლებლობანი. ერთხელაც ისე მოხდა, რომ მარტონი დაგვტოვეს უეშმაკო, მარტივი სამუშაო ხელსაწყოების სადარაჯოდ (წერაქვები იყო, ნაჯახები, ნიჩბები, ძალაყინები - მაშინ ელექტრობოძებს ვაყენებდით). მოცალეობის ჟამი მოგვეცა და ჭადრაკს ჩავუჯექით. ის ჩემზე ბევრად ძლიერი მოჭადრაკე იყო და მე, დროდადრო, ანგარიშმიუცემლად გაკეთებულ სვლებს უკან ვიბრუნებდი - ახალ-ახალ „ჩანაფიქრებს“ ვახორციელებდი. ალიოშა მუდამ კეთილმონყალედ მახრუნებინებდა სვლებს. და აი, უკვე მერამდენედ, როდესაც დაფიდან აღებული ფიგურა კიდევ ერთხელ გადავაადგილე არა პირველად დასმულ უჯრაზე, უნებლიეთ, სპონტანურად შევეკითხე, რომელი მუხლით იხდიდა სასჯელს.

მკვლელობის გამო, მირონი, - გულგრილად მიპასუხა, - ასმეორე, განზრახ მკვლელობის მუხლით ვარ გასამართლებული.

რა, დათვერი? - ჩავეძიე.

არა, წვეთიც არ დაგვიღვეია, - მითხრა ალიოშამ, - ამხანაგთან ჭადრაკს ვთამაშობდი. კედელზე მამამისის სანადირო თოფი ეკიდა და აი, ამ ეშმაკის იარაღმა მაცდუნა. ჩემი პარტნიორი სულ სვლებს იბრუნებდა. გადადგამს ფიგურას, მერე ვირივით სხვას გადაადგილებს, თანაც ხან იმ უჯრაზე და ხანაც სხვაზე. ჰოდა, რალაცამ მომიარა, შევეკამათდი და ველარ მოვიტომინე.

ფიგურა ჩემ ხელში ერთობ შესამჩნევად დამძიმდა. ნამითაც არ გამიპარებია მზერა მინაზე დაყრილი ჩვენი წვერნამახული სამუშაო ინვენტარისაკენ, ოღონდ ეგ კი იყო: მწვავედ და მეყსეულად შევიგრძენი მათი სიახლოვე.

გადავიფიქრე, ალიოშა, - ვთქვი მხნედ და ბუნებრივად, - რახან ეს სულა გავაკეთე, ჯანდაბას, ასე ვითამაშებ. შენი სვლაა.

და გავავრძელეთ ჭადრაკის თამაში, ვენეოდი სიგარეტს, განვსჯიდი იმდროინდელ ჩვენეულ ცხოვრებას, რომელიც იყო მშვენიერი, ოღონდ საკვირველი.

ალიოშა დნებოდა აღფრთოვანებისაგან, როდესაც მე, ფილოსოფიურ ლაბირინთებში ჩაფლული, ვიმეორებდი ორპუნკარედს, რომელიც, ამკარად ჩანდა, მისთვის პირველი მიახლოება იყო ლექსთან: „Èþ àè æâ ÿòñý, áâóòñý, Á î à ï á â ï ð ò ï áóòñý“.

თარგმნა ოლეგ გოლიაქე

გაზეთის შემდეგი ნომერი გამოვა 7 სექტემბერს

ლიტერატურული გაზეთი

გამოდის საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ფინანსური მხარდაჭერით

რედაქტორი ირაკლი ჯავახიძე
რედაქტორის მოადგილე უჩა შერაზადიშვილი
ფურნალისტები ხათუნა ალხაზიშვილი, ნანა კობახიძე, თამარ ყურული
ტელ.: 2292196; მობ. ტელ.: (577)742277; (599)269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com